

Dr. Szilvia Biro
 Dr. Claartje Levelt
 Monique Bisschop BA
 Renee Middelburg
 Drs. Sita ter Haar
 Drs. Marijn van 't Veer
 Drs. Margarita Gulian
 Drs. Stef Verschoor
 Prof. Bernhard Hommel
 Mw. Albertien Olthoff
 Mw. Ati Breugem

www.babylab.leidenuniv.nl
 babylab@fsw.leidenuniv.nl
 tel: 071-527-3920

Faculteit der
 Sociale Wetenschappen

Leiden Institute for Brain
 and Cognition

In deze nieuwsbrief:

- **Gekke woorden nazeggen**
- **Merken peuters hun eigen spreekfouten op?**
- **Nieuwe ontwikkelingen**
- **Even voorstellen**

Wat weten baby's?

Beste ouders,

We willen jullie allereerst heel erg bedanken voor jullie aanmelding of deelname. U heeft ons enorm geholpen door naar het babylab te komen en mee te doen aan de onderzoekjes. Zelfs nu het weer koud en nat begint te worden laten de ouders ons niet in de steek en komen door weer en wind naar het lab. De afgelopen maanden zijn er onderzoekjes gedaan bij kinderen van 12, 14, 18 en 24 maanden. Vaak ging het hierbij om het bekijken van een filmpje of het benoemen van een aantal plaatjes. We hebben in deze periode vooral veel aandacht besteed aan het leren van nieuwe woordjes. Hoe gaat dat eigenlijk in zijn werk. Hiervoor maken we vaak gebruik van het knuffeltje, dat de ene keer biem of bliem heet en de andere keer taas of traas.

Nazeggen van gekke woorden

Pina, kuus, vas. Wat een gekke woorden!!? Voor sommige ouders klinken deze woorden misschien nog wel bekend. Dit najaar ben ik namelijk bij een aantal kinderen thuis langs geweest voor mijn afstudeeronderzoek. Ik heb bij een groep normaal ontwikkelende kinderen van twee jaar oud en een groep kinderen met een gehemeltespleet de taal- en spraakontwikkeling onderzocht. Deze laatste groep kinderen krijgt te maken met veel taal- en spraakproblemen, waar we nog niet alles over weten, vandaar dit onderzoek. De ouders werd gevraagd een woordenschatlijst in te vullen, zodat duidelijk werd hoe ver de kinderen waren met het leren van nieuwe woordjes. Daarnaast heb ik met de kinderen een woord-productietaak uitgevoerd. De bedoeling hierbij was dat de kinderen het woord dat ik zei, zouden nazeggen. Soms

waren dat hele makkelijke woorden zoals poes en vis, maar soms waren het ook hele gekke woorden zoals pina en kuus. Wat we hiermee onderzoeken is het vermogen om nieuwe klankcombinaties te maken, wat weer van pas komt bij het leren van nieuwe woordjes.

De resultaten geven aan dat bij kinderen met een gehemeltespleet de woordenschat kleiner is en ook het nazeggen van de woordjes gaat hen minder goed af dan de normaal ontwikkelende kinderen. Aangezien ik mijn afstudeeronderzoek bijna afgerond heb, zal ik deze winter na bijna 2,5 jaar afscheid nemen van het Babylab. Ik wil hierbij graag alle ouders en kinderen bedanken voor jullie deelname. Zonder jullie was het nooit zo leuk geweest!

Hartelijke groeten,
 Monique Bisschop.

Kunnen peuters zich op hun eigen foutjes betrappen?

Margarita Gulian (AiO babylab)

Ouders van peuters weten dat hun kind niet altijd even verstaanbaar praat. Vaak moet er voor ze getolkt worden, willen ze door andere volwassenen begrepen worden. De ene peuter zegt 'toetje' als ze 'koekje' bedoelt, de andere zegt 'bootje' als ze eigenlijk 'broodje' wil zeggen. De uitspraak van peuters kan behoorlijk variëren. Zo kan een peuter soms binnen dezelfde week 'boo' dan 'boot' en dan weer 'brood' zeggen en dat allemaal als ze 'brood' bedoelt.

Voor het masterscriptie project van een studente van de UvA, Josefine Karlsson, willen we wat meer te weten komen over de variatie van de uitspraak van peuters en tot hoe ver ze zich zelf van deze variatie bewust zijn. Kunnen peuters beoordelen dat 'boot' dichterbij 'brood' in de buurt komt dan 'boo'?

Om dit te onderzoeken gaat Josefine plaatjes van bekende voorwerpen laten zien. Zodra de kinderen het plaatje benoemd hebben, zal ze doen alsof ze het niet goed verstaan heeft en vragen of ze het woordje willen herhalen. Om de kinderen niet te laten weten dat het taakje voornamelijk over herhalen en verbeteren gaat, zal Josefine ze ook een paar andere plaatjes tussendoor laten benoemen, die niet herhaald hoeven te worden.

Josefine Karlsson zal in februari beginnen met het testen van kinderen rond de anderhalf en rond de twee jaar, die bij ons babylab ingeschreven staan. In juni verwacht ze haar scriptie afgerond te hebben. We hopen in onze volgende nieuwsbrief meer over de resultaten te kunnen schrijven.

Nieuwe ontwikkelingen bij het babylab:

Momenteel zijn we op het babylab bezig om een nieuwe methode van onderzoek op te zetten voor baby's tot 12 maanden, namelijk het meten van hersenactiviteit. Dit gebeurt met behulp van een EEG

(electroencephalogram). Deze EEG methode wordt al heel lang in verschillende onderzoekscentra binnen en buiten Nederland gebruikt om de cognitieve ontwikkeling van baby's te onderzoeken. Aan de Universiteit Leiden wordt de methode al toegepast bij kinderen vanaf 5 jaar en bij volwassenen.

Wanneer een baby naar taal luistert, naar plaatjes kijkt, of een bepaalde situatie probeert te begrijpen vindt er automatisch hersenactiviteit plaats. Bij die activiteit worden door de hersenen kleine elektrische golfjes geproduceerd. Deze golfjes kunnen worden opgevangen door sensoren die in een soort badmutsje zijn verwerkt dat de baby op krijgt bij de test. In de elektrische golfjes zijn patronen te ontdekken: bij verbazing, bijvoorbeeld, is er op een specifiek moment een stevig signaal te meten! Tot nu toe hebben we in het lab de uiting van, bijvoorbeeld, verbazing gemeten door de kijktijd te bestuderen. De baby moet op het cruciale moment van de test dus wel kijken, anders valt er niets te meten! Met EEG kan de verbazing gemeten worden zonder dat die verbazing geuit hoeft te worden in kijkgedrag.

foto: Baby Research Center Nijmegen

Tegen de tijd dat we deze methode echt kunnen gaan gebruiken komt er uitgebreide informatie op de website te staan. Ook wordt u natuurlijk specifiek gevraagd of u met dit type onderzoek mee wilt doen, u komt niet voor verrassingen te staan! Het verloop van een EEG onderzoek lijkt sterk op wat u al gewend bent. Het verschil zit vooral in de

voorbereidingstijd: het opzetten van de "badmuts"! Dit is natuurlijk een beetje vreemd voor de baby, maar de ervaring van andere babylabs is dat dit met wat afleiding meestal goed te doen is. We houden u op de hoogte!

Even voorstellen

Beste ouders, ik ben Renee Middelburg. Sommigen van u zijn mij mogelijk al tegengekomen in het Babylab. Ik zit in mijn laatste jaar van de Bachelor Taalwetenschap op de Universiteit Leiden en sinds september werk ik in het Babylab. Ik heb het heel erg naar mijn zin en deze baan is erg leerzaam voor mij. Ik houd mij zowel bezig met administratieve taken, zoals het up-to-date houden van ons baby-bestand en het bellen van de ouders, als met meer inhoudelijke taken, zoals het doen van de daadwerkelijke onderzoekjes met de baby's en hun ouders.

Ik vind het erg leuk om de verschillen tussen kinderen te zien. Ieder kind is weer uniek en dat maakt het echt heel leuk en afwisselend werk.

Het is ook heel leuk om te zien dat de kindjes zich in ons lab vaak al snel op hun gemak voelen door de speeltjes en mooie platen aan de muur. Het is voor mij erg interessant om door de resultaten van de verschillende onderzoekjes meer te leren over de taal- en spraakontwikkeling bij kinderen. Misschien tot ziens in het Baby-lab!

Namens het Babylab-team wensen wij alle ouders een hele fijne kerst en een gelukkig 2011 toe.

Wij zijn altijd op zoek naar ouders met baby's die zich beschikbaar willen stellen voor de onderzoeken in ons Babylab, dus mocht u mensen kennen die ook mee willen doen, laat het weten. Aanmelden kan via onze website.

www.babylab.leidenuniv.nl